КИЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ СОЦІОЛОГІЇ
KIEV INTERNATIONAL INSTITUTE OF SOCIOLOGY

Вул.Волоська 8/5, Київ, 04070, Україна; тел. /факс (+38 044) 537-3376, ел-пошта: office@kiis.com.ua
8/5 Voloska St, Kyiv, 04070, Ukraine; phone/fax (+38 044) 537-3376, e-mail: office@kiis.com.ua
www.kiis.com.ua

ДУМКИ І ПОГЛЯДИ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ЩОДО ТРАНСЖИРІВ: ВЕРЕСЕНЬ 2021 РОКУ

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

Жовтень 2021

ЗМІСТ

МЕТОДОЛОГІЯ ОПИТУВАННЯ 3

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ 5

РОЗДІЛ І. ПРАКТИКИ ВЖИВАННЯ ПРОДУКТІВ, ЩО МІСТЯТЬ ТРАНСЖИРИ 7

1.1 Наявність у звичайному раціоні продуктів, що містять трансжири (загальне запитання) 7

1.2 Частота та інтенсивність вживання окремих видів продуктів, що містять трансжири 9

РОЗДІЛ ІІ. ЗНАННЯ ПРОДУКТІВ, ЯКІ МІСТЯТЬ ТРАНСЖИРИ. ВИВЧЕННЯ СКЛАДУ ПРОДУКТІВ ПЕРЕД КУПІВЛЕЮ 15

2.1 Знання продуктів, які містять трансжири 15

2.2 Вивчення складу продуктів перед купівлею 17

РОЗДІЛ ІІІ. ВПЛИВ ПРОДУКТІВ, ЩО МІСТЯТЬ ТРАНСЖИРИ, НА ЗДОРОВ'Я. ОБМЕЖЕННЯ ВМІСТУ ТРАНСЖИРІВ 19

ДОДАТОК А. СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПРОФІЛЬ РЕСПОНДЕНТІВ ВИБІРКИ В ЦІЛОМУ І ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЙ 21

МЕТОДОЛОГІЯ ОПИТУВАННЯ

Всеукраїнське опитування «Думки і погляди населення України щодо трансжирів» проводилося Київським міжнародним інститутом соціології у вересні 2021 року в рамках регулярного Омнібусу на замовлення ГО «Життя» та Всесвітньої організації охорони здоров'я. У перебігу дослідження вивчалися думки і погляди дорослих жителів України (у віці 18 років і старше) з різних питань, пов'язаних з трансжирами. Основні етапи дослідження включали розробку і програмування анкети (використовувалося програмне забезпечення OCA for CATI), генерування мобільних телефонних номерів, проведення інтерв'ю з респондентами, контроль якості виконаної роботи, підготовку остаточного масиву даних, зважування масиву даних, підготовку таблиць одновимірних розподілів та аналітичного звіту.

Опитування здійснювалося методом телефонних інтерв'ю з використанням комп'ютера (computer-assisted telephone interviews, CATI). За даними опитування КМІС, проведеного методом особистих (face-to-face) інтерв'ю за випадковою вибіркою у лютому 2020 року 96% дорослих жителів України мали особисті мобільні телефони. Для проведення опитування на початковому етапі повністю випадковим чином генерувалися мобільні телефонні номери для всіх основних мобільних операторів України. Частка згенерованих номерів, які припадали на кожного мобільного оператора, була приблизно пропорційною до частки загалом мобільних номерів, які припадають на кожного мобільного оператора (за даними опитувань КМІС). Для усунення із згенерованої бази недійсних номерів, на згенеровані номери надсилалося «невидиме» смс-повідомлення. Далі інтерв'юєри дзвонили на згенеровані номери і пропонували респондентам, які відповіли на дзвінок, узяти участь в опитуванні. Опитування проводилося лише з респондентами у віці 18 років і старше і лише з тими, хто проживає на території, яка контролюється Україною (тобто з вибірки виключені жителі, які проживають території, яка тимчасово не контролюється владою України – АР Крим, м. Севастополь, окремі райони Донецької і Луганської областей). Інтерв'ю проводилося українською або російською мовою за вибором респондента.

Після проведення запланованої кількості результативних (повних) інтерв'ю отриманий у вибірці розподіл респондентів за макрорегіоном проживання (Захід, Центр, Південь, Схід – див. деталізацію нижче), типом населеного пункту (міський чи сільський), статтю, віком порівнювався з офіційними джерелами статистики. Розподіл всього дорослого населення за макрорегіонами і типом населеного пункту визначався на основі даних Центральної виборчої комісії за результатами парламентських виборів 2019 року (за кількістю зареєстрованих виборців). Статевовікова структура визначалася за даними Державної служби статистики на 1 січня 2019 року. Для приведення структури вибірки у відповідність до структури

населення України в цілому були побудовані спеціальні статистичні ваги. Крім цього, ці ваги враховують різну ймовірність потрапляння різних респондентів до вибірки (залежно від кількості різних мобільних номерів, які має той чи інший респондент).

Склад макрорегіонів такий: *Західний* макрорегіон – Волинська, Рівненська. Львівська, Івано-Франківська, Тернопільська, Закарпатська, Хмельницька, Чернівецька області; *Центральний* макрорегіон – Вінницька, Житомирська, Сумська, Чернігівська, Полтавська, Кіровоградська, Черкаська, Київська області, м. Київ, *Південний* макрорегіон – Дніпропетровська, Запорізька, Миколаївська, Херсонська, Одеська області, *Східний* макрорегіон – Донецька, Луганська і Харківська області.

Крім цього, оскільки термін «трансжири» може по-різному інтерпретуватися респондентами, перед блоком запитань про трансжири всім респондентам наводилося стандартизоване визначення: «*Сьогодні багато говориться про харчування, як важливий фактор здоров'я. Ми хотіли б вас запитати про вашу обізнаність із такою складовою продуктів харчування як транс-жири, а також споживання продуктів, які можуть містити значну їх кількість. Трансжири, або трансжирні кислоти є різновидом ненасичених жирів, вони можуть бути природними або штучно виробленими. Штучно вироблені трансжири найчастіше містяться у технологічно оброблених харчових продуктах, що містять частково гідрогенізовані рослинні олії. Природні трансжирні кислоти містяться у молочних продуктах та м'ясі великої рогатої худоби*».

Польовий етап дослідження тривав з 18 до 27 вересня 2021 року. Загалом в рамках дослідження було проведено 2006 інтерв'ю.

Статистична похибка вибірки (з імовірністю 0.95 і з дизайн-ефектом 1.1) не перевищує:

- 2.4% для показників, близьких до 50%,
- 2.1% для показників, близьких до 25 або 75%,
- 1.5% для показників, близьких до 10 або 90%,
- 1.1% для показників, близьких до 5 або 95%,
- 0.5% для показників, близьких до 1 або 99%.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

ПРАКТИКИ ВЖИВАННЯ ПРОДУКТІВ, ЩО МІСТЯТЬ ТРАНСЖИРИ

- 61% респондентів вважають, що їхній звичайний раціон включає продукти з трансжирами. Вважають, що не включають – 28%, а ще 11% не змогли відповісти на запитання.
- Водночас, якщо говорити про 4 види продуктів з трансжирами, 85% респондентів вживають щонайменше 1 з цих видів не рідше 1-2 днів на тиждень, в т.ч. 49% – не рідше 3-5 днів на тиждень. У середньому, респондент з вибірки за тиждень вживає близько 8 порцій продуктів з трансжирами.
- Навіть серед респондентів, які стверджують, що продукти з трансжирами не є частиною їхнього звичайного раціону, 73% вживають такі продукти не рідше 1-2 днів на тиждень, в т.ч. 30% роблять це не рідше 3-5 днів на тиждень. Ще вищий рівень споживання простежується серед тих, хто «не визначився», чи входять трансжири в їхній раціон.
- Серед конкретних видів найбільше респондентів споживають домашню їжу, смажену на олії – 74% роблять це не рідше 1-2 днів на тиждень, в т.ч. 37% – не рідше 3-5 днів. Середня кількість порцій на тиждень (серед тих, хто хоча б іноді вживає) – близько 5.
- Дещо рідше, але також часто респонденти вживають продукти, виготовлені з використанням маргарину та інших рослинних жирів – відповідні показники становлять 63% і 24%, а середня кількість порцій – близько 3.
- Відносно найрідше респонденти вживають смажену їжу, виготовлену поза домом (відповідно, 18% і 4% при близько 1 порції в середньому), і снеки (13% і 2% при близько 1 порції в середньому).
- Чим молодші респонденти, тим частіше вони вживають продукти з трансжирами. Також більше продуктів з трансжирами споживають чоловіки.

ЗНАННЯ ПРОДУКТІВ, ЯКІ МІСТЯТЬ ТРАНСЖИРИ. ВИВЧЕННЯ СКЛАДУ ПРОДУКТІВ ПЕРЕД КУПІВЛЕЮ

- 38% респондентів вважають, що у випадку всіх видів продуктів вони знали, що вони містять трансжири і до опитування. Ще 36% стверджують, що вони знали про частину продуктів, а 24% відповіли, що про жоден продукт вони не знали, що вони містять трансжири.
- При цьому, 54% респондентів стверджують, що вони переважно або навіть завжди (таких – 25%) перевіряють склад продуктів

перед купівлею. Утім, потрібно враховувати, що з огляду на соціальну схвалюваність такої поведінки частина респондентів могли «переоцінювати» свої дії.

ВПЛИВ ПРОДУКТІВ, ЩО МІСТЯТЬ ТРАНСЖИРИ, НА ЗДОРОВ'Я. ОБМЕЖЕННЯ ВМІСТУ ТРАНСЖИРІВ

- 82% вважають, що вживання продуктів із вмістом трансжирів може призводити до серцево-судинних захворювань, в т.ч. 52% повністю в цьому переконані.
- Також 82% підтримують прийняття закону щодо обмеження вмісту трансжирів у харчових продуктах промислового виробництва, в т.ч. 56% повністю підтримують.
- Серед усіх соціально-демографічних категорій абсолютна більшість погоджуються з впливом на здоров'я і підтримують обмеження.

РОЗДІЛ І. ПРАКТИКИ ВЖИВАННЯ ПРОДУКТІВ, ЩО МІСТЯТЬ ТРАНСЖИРИ

1.1 Наявність у звичайному раціоні продуктів, що містять трансжири (загальне запитання)

Два з трьох респондентів (61%) вважають, що їхній звичайний раціон містить продукти, що містять трансжири. Вважають, що раціон не містить таких продуктів – 28%. Ще 11% завагалися і не змогли однозначно відповісти на запитання.

Діаграма 1.1.1

Чи включає Ваш звичайний раціон продукти, що містять трансжири? *(n=2006)*

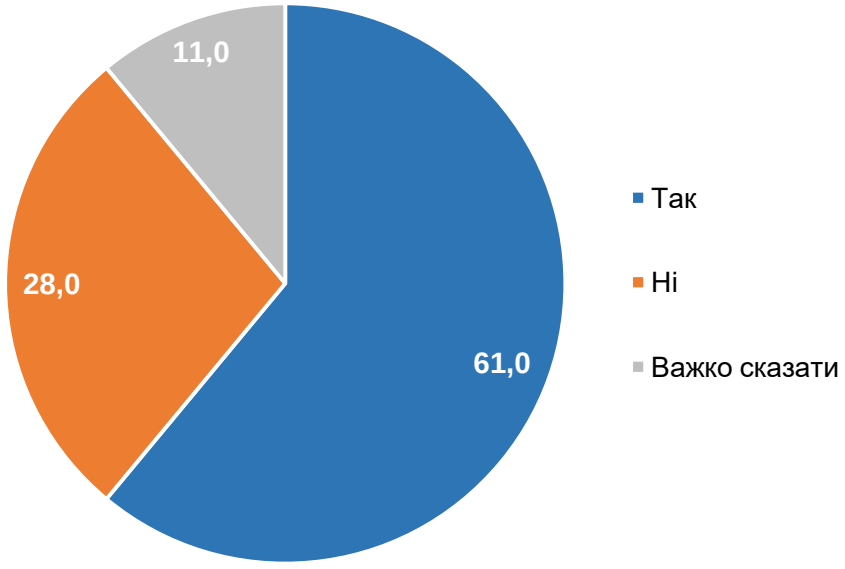

У Таблиці 1.1.1 дані наведені в розрізі окремих соціально-демографічних категорій населення. Серед усіх категорій не менше половини респондентів вважають, що вони вживають продукти з трансжирами. Водночас, доцільно звернути увагу на залежність з віком – **чим молодші респонденти, тим більше серед них тих, чий звичайний раціон включає продукти з трансжирами**. Якщо серед наймолодших респондентів у віці 18-29 років 75.5% стверджують, що вживають продукти з трансжирами, то серед респондентів у віці 70+ років – 50%.

Таблиця 1.1.1

Чи включає Ваш звичайний раціон продукти, що містять трансжири? *(% серед респондентів відповідної соціально-демографічної категорії)*

100% у *рядку*	Так	Ні	Важко сказати
Регіон			
Західний (n=361)	65.0	27.4	7.6
Центральний (n=752)	62.5	26.9	10.6
Південний (n=541)	59.6	27.4	13.0
Східний (n=352)	52.5	32.5	15.1
Стать			
Чоловік (n=899)	61.8	25.3	12.9
Жінка (n=1107)	60.4	30.1	9.5
Вік			
18-29 років (n=315)	75.5	17.9	6.6
30-39 років (n=400)	65.2	24.7	10.1
40-49 років (n=324)	63.0	27.8	9.2
50-59 років (n=401)	56.8	30.9	12.3
60-69 років (n=343)	51.0	34.2	14.8
70+ років (n=223)	49.7	35.5	14.8
Тип населеного пункту			
Село (n=434)	62.8	28.3	8.8
СМТ / місто до 20 тис. (n=275)	55.6	32.9	11.5
Місто 20-99 тис. (n=277)	56.7	30.0	13.3
Місто 100 тис. і більше (n=1020)	62.3	25.8	11.9
Освіта			
Неповна середня і нижче (n=95)	50.2	38.4	11.4
Повна середня (n=364)	58.5	28.4	13.1
Середня спеціальна (n=529)	60.8	27.3	11.9
Вища (n=996)	63.7	26.6	9.7

1.2 Частота та інтенсивність вживання окремих видів продуктів, що містять трансжири

Серед респондентів 74% на щотижневій основні – не рідше 1-2 днів на тиждень – вживають домашню їжу, смажену на олії, в т.ч. 37% вживають таку їжу не рідше 3-5 днів на тиждень. Ті, хто хоча б іноді вживають такі продукти, у середньому за тиждень сумарно споживають близько 5 порцій. **Трохи менше респондентів – 63% – не рідше 1-2 днів на тиждень вживають продукти, виготовлені з використанням маргарину та інших рослинних жирів**, в т.ч. 24% роблять це не рідше 3-5 днів на тиждень. Сумарне споживання цих продуктів за тиждень серед тих, хто хоча б іноді це робить – близько 3 порцій.

Значно рідше респонденти говорять про більш-менш регулярне вживання смаженої їжі, виготовленої поза домом (відповідно, 18% і 4%), та снеків (13% і 2%). Середня споживання порцій за тиждень – відповідно, близько 1 і 1 порція.

Загалом, **85% респондентів щонайменше один з видів продуктів вживають не рідше 1-2 днів на тиждень, в т.ч. 49% щонайменше один з видів продуктів вживають не рідше 3-5 днів на тиждень**. Фактично, майже всі респонденти (97%) хоча б іноді вживають які-небудь продукти з трансжирами. Середня для всіх респондентів сумарна кількість порцій усіх видів за тиждень – близько 8 (медіанна – близько 5).

Діаграма 1.2.1

Зараз я буду називати продукти, що містять трансжири, скажіть, як часто Ви вживаєте ці продукти? *(n=2006*)* **/ У ті дні, коли Ви вживаєте … , скільки в середньому порцій ви споживаєте протягом дня?**

** Упорядковано за сумарним % для варіантів «6-7 днів на тиждень», «3-5 днів на тиждень» і «1-2 дні на тиждень».*
*** Для розрахунку цього показника брався добуток відповідей на запитання про кількість днів на тиждень (відповідні відповіді були закодовані як 6.5, 4, 1.5, 0.5 днів) та кількість порцій на день (відповідні відповіді були закодовані як 6.5, 4, 1.5, 0.5 порцій).*

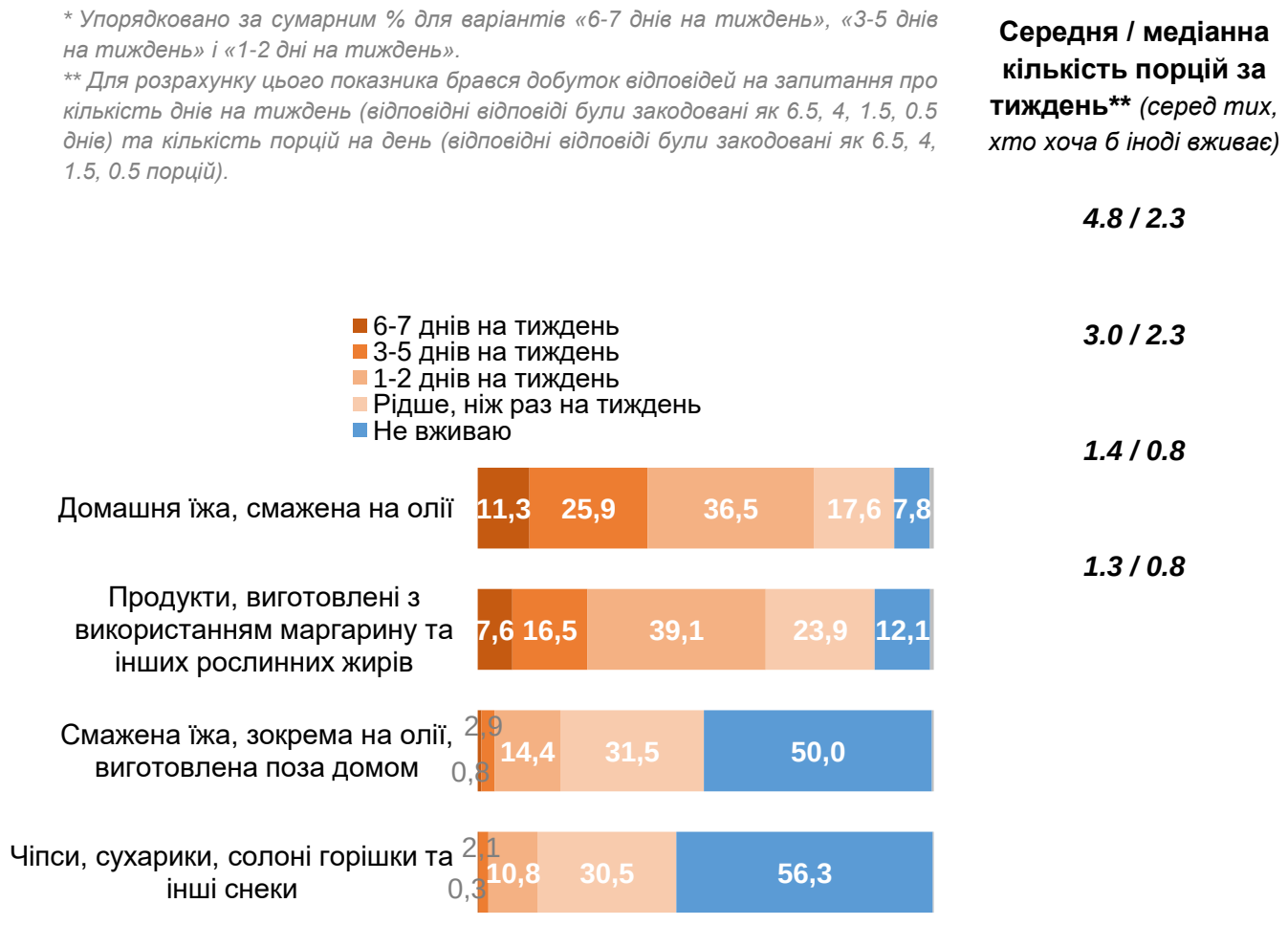

На Діаграмі 1.2.2 наведена деталізація щодо інтенсивності вживання певних видів у дні, коли респонденти їх вживають. Переважно, респонденти говорять про 1-2 порції і менше.

Діаграма 1.2.2

У ті дні, коли Ви вживаєте … , скільки в середньому порцій ви споживаєте протягом дня? *(% серед тих, хто хоча б рідше, ніж один день на тиждень, вживають)*

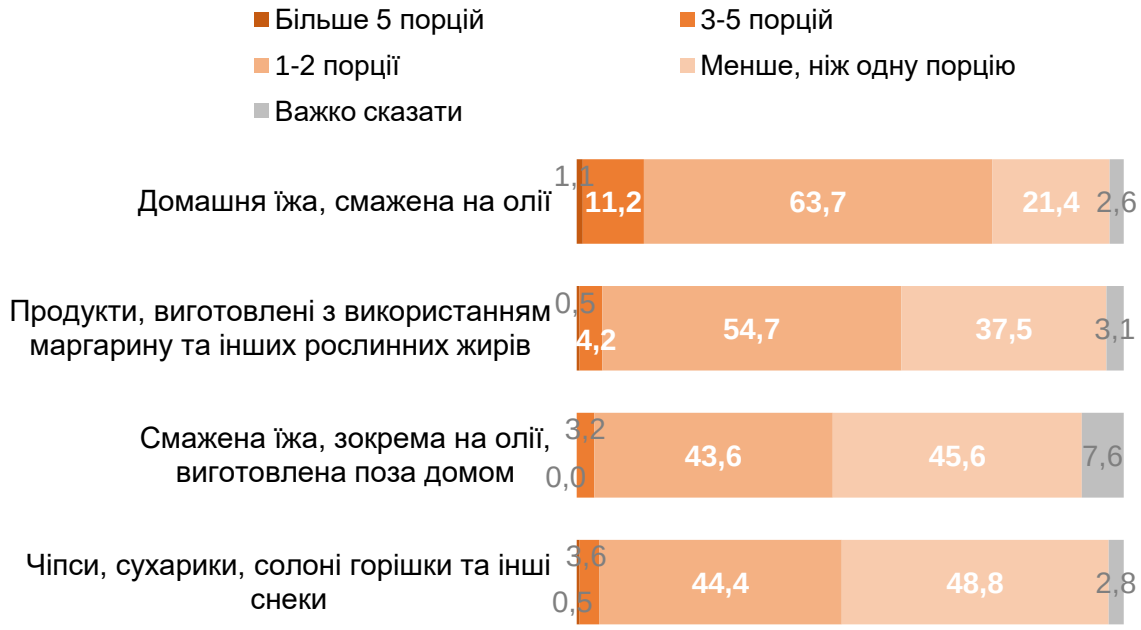

Навіть серед респондентів, які стверджують, що продукти з трансжирами не є частиною їхнього звичайного раціону, 73% вживають такі продукти не рідше 1-2 днів на тиждень, в т.ч. 30% роблять це не рідше 3-5 днів на тиждень. У середньому за тиждень такі респонденти (з розрахунку до всіх респондентів) вживають 5 порцій продуктів з трансжирами.

Серед респондентів, які відповіли «важко сказати» щодо звичайного раціону, 81% не рідше 1-2 днів на тиждень вживають такі продукти, в т.ч. 45% роблять це не рідше 3-5 днів на тиждень. Середня (з розрахунку до всіх респондентів) кількість порцій на тиждень – близько 7.

Діаграма 1.2.3

Зараз я буду називати продукти, що містять трансжири, скажіть, як часто Ви вживаєте ці продукти? / У ті дні, коли Ви вживаєте … , скільки в середньому порцій ви споживаєте протягом дня? *(% / середнє серед респондентів залежно від відповіді щодо звичайного раціону)*

** Для респондентів, які ніколи не вживають жоден з продуктів, значення для розрахунків було визначено як 0.*

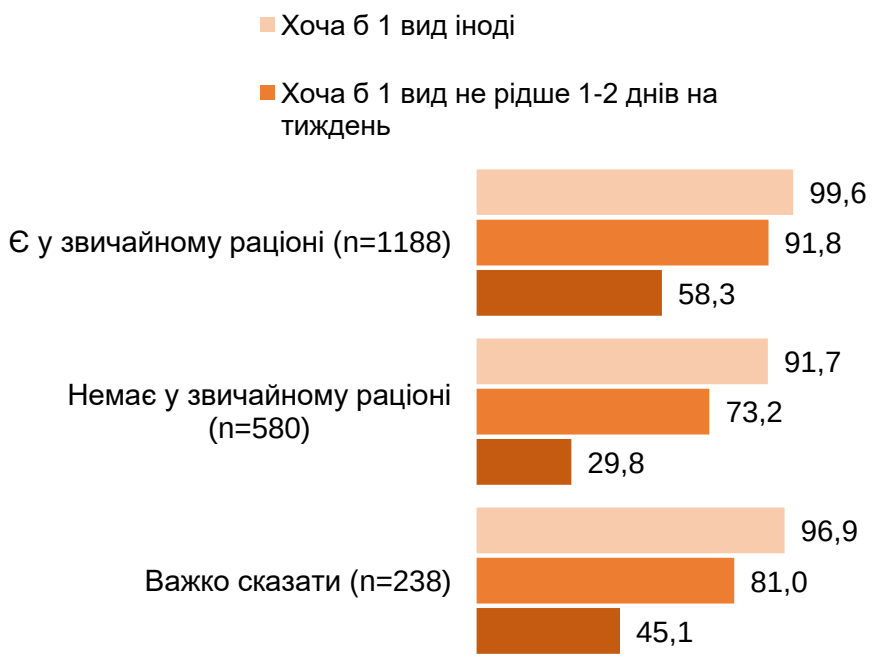

Середня / медіанна кількість порцій за тиждень *(серед усіх респондентів*)*

9.6 / 7.0

5.1 / 2.8

7.2 / 4.5

У Таблиці 1.2.1 дані щодо вживання хоча б 1 виду продуктів з переліку наведені в розрізі окремих соціально-демографічних категорій населення. **Чим молодші респонденти, тим частіше вони вживають продукти з трансжирами**. Якщо серед наймолодших респондентів 63% не рідше 3-5 днів на тиждень вживають продукти з трансжирами з середньою тижневою кількістю близько 12 порцій, то серед 70+ річних респондентів показники, відповідно, 33% і 5 порцій. **Також помітно частіше такі продукти споживають чоловіки** (причому, серед усіх вікових категорії є тенденція, що чоловіки споживають у середньому більше, ніж жінки)**.**

Таблиця 1.2.1

Зараз я буду називати продукти, що містять трансжири, скажіть, як часто Ви вживаєте ці продукти? / У ті дні, коли Ви вживаєте … , скільки в середньому порцій ви споживаєте протягом дня? *(% / середнє серед респондентів відповідної соціально-демографічної категорії)*

% / середня кількість у *рядку*	Хоча б 1 вид продуктів / тиждень			
	Хоча б іноді	Не рідше 1-2 днів	Не рідше 3-5 днів	*Порцій у середньому / медіана за тиждень**
Регіон				
Західний (n=361)	98.2	90.9	50.5	*8.5 / 5.5*
Центральний (n=752)	96.6	82.9	45.8	*7.7 / 4.5*
Південний (n=541)	96.9	84.2	49.1	*8.0 / 5.3*
Східний (n=352)	96.7	83.3	52.8	*8.6 / 6.0*
Стать				
Чоловік (n=899)	97.6	88.0	53.4	*9.8 / 6.8*
Жінка (n=1107)	96.6	83.3	45.2	*6.7 / 4.5*
Вік				
18-29 років (n=315)	98.8	93.5	62.9	*11.6 / 8.5*
30-39 років (n=400)	98.2	90.3	60.2	*9.5 / 7.5*
40-49 років (n=324)	97.2	87.3	53.2	*9.1 / 6.3*
50-59 років (n=401)	97.8	82.8	40.8	*6.6 / 3.8*
60-69 років (n=343)	97.5	81.8	35.1	*5.4 / 3.3*
70+ років (n=223)	91.6	72.2	33.4	*4.9 / 3.0*
Тип населеного пункту				
Село (n=434)	98.5	90.5	49.1	*8.0 / 5.3*
СМТ / місто до 20 тис. (n=275)	97.0	82.6	48.2	*8.3 / 5.8*
Місто 20-99 тис. (n=277)	96.3	78.9	47.0	*7.3 / 4.5*
Місто 100 тис. і більше (n=1020)	96.2	84.1	49.4	*8.4 / 5.5*
Освіта				
Неповна середня і нижче (n=95)	99.4	88.1	45.7	*7.8 / 4.5*
Повна середня (n=364)	96.5	84.1	45.9	*7.8 / 4.8*
Середня спеціальна (n=529)	97.3	86.6	46.8	*8.2 / 5.5*
Вища (n=996)	97.2	85.0	51.7	*8.2 / 6.0*

** Для респондентів, які ніколи не вживають жоден з продуктів, значення для розрахунків було визначено як 0.*

У Таблицях 1.2.2 і 1.2.3 наводиться деталізація споживання для окремих видів продуктів.

Таблиця 1.2.2

Зараз я буду називати продукти, що містять трансжири, скажіть, як часто Ви вживаєте ці продукти? / У ті дні, коли Ви вживаєте … , скільки в середньому порцій ви споживаєте протягом дня? *(% / середнє серед респондентів відповідної соціально-демографічної категорії)*

% / середня кількість у *рядку*	Домашня їжа, смажена на олії				Продукти, виготовлені з використанням маргарину та інших рослинних жирів			
	Хоча б іноді	Не рідше 1-2 днів	Не рідше 3-5 днів	*Порцій у середньому / медіана за тиждень (якщо вживають)*	Хоча б іноді	Не рідше 1-2 днів	Не рідше 3-5 днів	*Порцій у середньому / медіана за тиждень (якщо вживають)*
Регіон								
Західний (n=361)	92.9	77.7	39.0	4.9 / 2.3	93.4	71.7	26.0	3.1 / 2.3
Центральний (n=752)	91.3	73.0	34.5	4.3 / 2.3	84.1	58.6	22.6	2.9 / 2.0
Південний (n=541)	90.7	71.8	36.4	5.1 / 2.3	85.2	61.5	24.3	2.8 / 2.3
Східний (n=352)	89.5	71.4	42.1	5.4 / 2.3	85.5	61.0	23.7	3.2 / 2.0
Стать								
Чоловік (n=899)	91.7	77.7	41.4	5.8 / 2.3	88.4	63.8	25.4	3.3 / 2.3
Жінка (n=1107)	91.0	70.4	33.8	4.0 / 2.3	86.0	62.6	22.9	2.7 / 2.0
Вік								
18-29 років (n=315)	93.5	77.5	44.6	6.0 / 6.0	94.2	79.0	34.9	3.7 / 2.3
30-39 років (n=400)	92.3	77.2	42.6	5.3 / 2.3	92.4	71.1	34.0	3.3 / 2.0
40-49 років (n=324)	92.9	79.9	45.5	5.5 / 2.3	87.7	66.3	24.4	3.2 / 2.3
50-59 років (n=401)	92.0	70.2	32.0	4.0 / 2.3	85.6	58.6	18.9	2.6 / 2.0
60-69 років (n=343)	92.4	72.3	27.6	3.7 / 2.3	82.2	49.3	12.1	2.1 / 0.8
70+ років (n=223)	82.8	61.2	26.3	3.7 / 2.3	76.1	47.6	14.3	2.2 / 0.8
Тип населеного пункту								
Село (n=434)	95.5	80.2	39.6	4.8 / 2.3	88.0	64.2	19.4	2.7 / 2.0
СМТ / місто до 20 тис. (n=275)	90.1	72.4	37.3	5.1 / 2.3	89.8	61.7	28.3	3.1 / 2.3
Місто 20-99 тис. (n=277)	87.7	65.0	37.0	4.8 / 2.3	84.6	60.8	21.3	2.8 / 2.0
Місто 100 тис. і більше (n=1020)	89.5	71.6	35.5	4.8 / 2.3	86.3	63.4	27.2	3.2 / 2.3
Освіта								
Неповна середня і нижче (n=95)	93.9	73.1	36.2	4.6 / 2.3	88.9	62.6	18.8	2.7 / 0.8
Повна середня (n=364)	91.2	74.5	35.7	5.2 / 2.3	87.3	60.6	21.0	2.7 / 2.0
Середня спеціальна (n=529)	90.0	76.9	38.6	4.9 / 2.3	85.0	61.9	18.8	3.1 / 2.3
Вища (n=996)	92.1	71.7	37.5	4.6 / 2.3	87.9	64.9	28.5	3.0 / 2.3

Таблиця 1.2.3

Зараз я буду називати продукти, що містять трансжири, скажіть, як часто Ви вживаєте ці продукти? / У ті дні, коли Ви вживаєте … , скільки в середньому порцій ви споживаєте протягом дня? *(% / середнє серед респондентів відповідної соціально-демографічної категорії)*

% / середня кількість у *рядку*	Смажена їжа, зокрема на олії, виготовлена поза домом				Чіпси, сухарики, солоні горішки та інші снеки			
	Хоча б іноді	Не рідше 1-2 днів	Не рідше 3-5 днів	*Порцій у середньому / медіана за тиждень (якщо вживають)*	Хоча б іноді	Не рідше 1-2 днів	Не рідше 3-5 днів	*Порцій у середньому / медіана за тиждень (якщо вживають)*
Регіон								
Західний (n=361)	50.7	20.7	3.8	1.6 / 0.8	46.2	16.5	1.1	1.0 / 0.8
Центральний (n=752)	50.3	18.9	3.8	1.5 / 0.8	42.1	12.5	3.4	1.5 / 0.8
Південний (n=541)	49.2	15.7	3.5	1.2 / 0.8	45.6	12.3	2.6	1.2 / 0.8
Східний (n=352)	46.9	15.6	3.7	1.2 / 0.8	38.7	9.7	1.6	1.4 / 0.8
Стать								
Чоловік (n=899)	60.2	26.1	6.6	1.7 / 0.8	51.0	17.5	4.1	1.5 / 0.8
Жінка (n=1107)	40.8	11.5	1.3	1.0 / 0.8	37.4	9.5	0.9	1.0 / 0.8
Вік								
18-29 років (n=315)	72.8	34.2	7.2	1.7 / 0.8	67.6	28.8	7.3	1.9 / 0.8
30-39 років (n=400)	69.7	24.7	6.2	1.6 / 0.8	58.7	16.5	2.2	1.0 / 0.8
40-49 років (n=324)	51.5	16.7	3.4	1.2 / 0.8	52.5	13.1	1.7	1.1 / 0.8
50-59 років (n=401)	39.4	12.4	2.5	1.2 / 0.8	32.4	7.8	1.0	0.9 / 0.3
60-69 років (n=343)	30.8	9.8	0.3	0.7 / 0.8	21.6	6.2	0.5	1.3 / 0.3
70+ років (n=223)	20.3	5.2	1.2	0.9 / 0.3	16.2	2.0	0.6	0.7 / 0.3
Тип населеного пункту								
Село (n=434)	50.6	19.8	2.9	1.4 / 0.8	38.2	11.3	2.0	1.3 / 0.8
СМТ / місто до 20 тис. (n=275)	50.7	16.1	3.6	1.1 / 0.8	42.3	12.8	2.0	1.4 / 0.8
Місто 20-99 тис. (n=277)	44.1	13.3	1.9	1.0 / 0.8	35.4	7.4	0.6	0.9 / 0.8
Місто 100 тис. і більше (n=1020)	50.1	18.7	4.9	1.6 / 0.8	50.2	16.1	3.1	1.3 / 0.8
Освіта								
Неповна середня і нижче (n=95)	49.2	16.4	4.4	1.4 / 0.8	40.6	16.6	3.5	1.4 / 0.8
Повна середня (n=364)	43.1	16.0	2.1	1.1 / 0.8	35.2	11.7	1.6	1.2 / 0.8
Середня спеціальна (n=529)	45.4	16.8	4.4	1.7 / 0.8	39.7	12.3	2.0	1.3 / 0.8
Вища (n=996)	54.7	19.8	4.0	1.4 / 0.8	49.2	13.9	2.7	1.3 / 0.8

РОЗДІЛ ІІ. ЗНАННЯ ПРОДУКТІВ, ЯКІ МІСТЯТЬ ТРАНСЖИРИ. ВИВЧЕННЯ СКЛАДУ ПРОДУКТІВ ПЕРЕД КУПІВЛЕЮ

2.1 Знання продуктів, які містять трансжири

Третина респондентів (38%) стверджують, що у випадку всіх видів продуктів, які обговорювалися під час інтерв'ю, вони знали, що ті містять трансжири. Майже стільки ж респондентів (36%) знали це про лише деякі з продуктів. Водночас, чверть респондентів узагалі не знали цього про жоден з видів продуктів.

Серед респондентів, які найчастіше вживають такі продукти (хоча б 1 вид не рідше 3-5 днів на тиждень), показники знання досить подібні: 35.5% знали про всі види продуктів, а 37% знали про деякі продукти (і 26% не знали про жоден продукт).

Діаграма 2.1.1

Чи знали Ви до цього опитування, в яких продуктах містяться трансжири?
(n=2006)

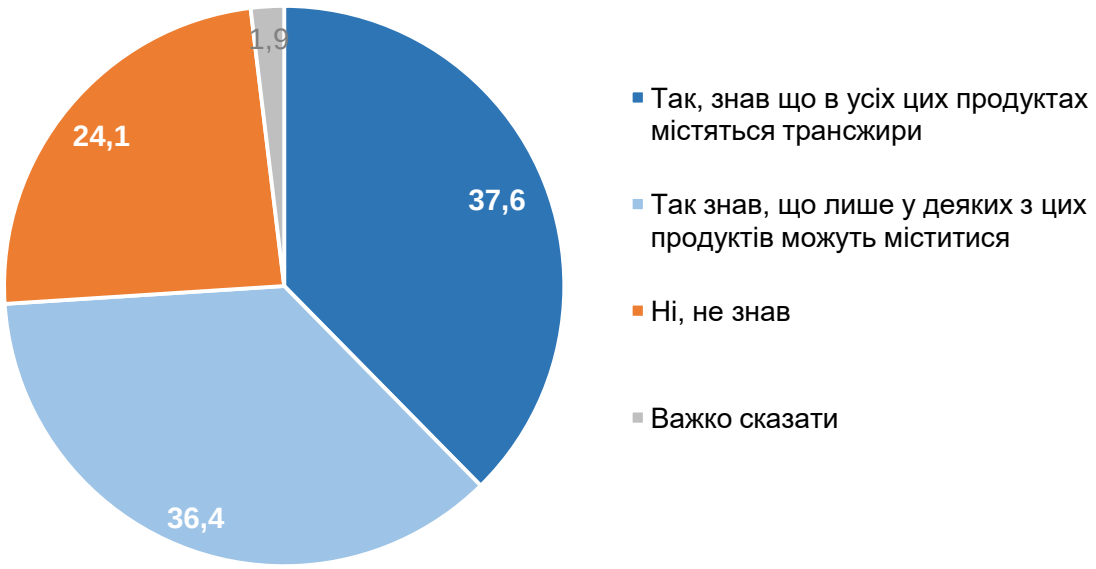

У Таблиці 2.1.1 дані наведені в розрізі окремих соціально-демографічних категорій населення. Серед різних категорій, попри певну варіативність, рівень поінформованості приблизно подібний.

Таблиця 2.1.1

Чи знали Ви до цього опитування, в яких продуктах містяться трансжири? *(% серед респондентів відповідної соціально-демографічної категорії)*

100% у *рядку*	Так, про всі	Так, про частину	Ні	Важко сказати
Регіон				
Західний (n=361)	32.5	41.6	24.5	1.3
Центральний (n=752)	40.0	37.5	21.2	1.3
Південний (n=541)	40.8	30.3	26.0	2.9
Східний (n=352)	36.0	34.2	27.0	2.8
Стать				
Чоловік (n=899)	31.7	38.4	28.0	1.9
Жінка (n=1107)	42.6	34.7	20.8	1.9
Вік				
18-29 років (n=315)	33.1	38.9	27.8	0.2
30-39 років (n=400)	37.6	39.2	22.1	1.1
40-49 років (n=324)	41.7	33.5	23.8	0.9
50-59 років (n=401)	38.0	38.7	21.2	2.0
60-69 років (n=343)	42.3	35.3	19.6	2.8
70+ років (n=223)	32.3	30.4	31.7	5.6
Тип населеного пункту				
Село (n=434)	31.1	40.2	27.5	1.2
СМТ / місто до 20 тис. (n=275)	43.7	30.2	23.6	2.6
Місто 20-99 тис. (n=277)	36.4	35.6	24.1	3.9
Місто 100 тис. і більше (n=1020)	41.2	35.3	21.7	1.8
Освіта				
Неповна середня і нижче (n=95)	19.2	27.3	47.9	5.6
Повна середня (n=364)	31.9	31.7	34.2	2.2
Середня спеціальна (n=529)	37.9	36.5	24.2	1.3
Вища (n=996)	41.6	39.1	17.7	1.6

2.2 Вивчення складу продуктів перед купівлею

Трохи більше половини респондентів – **54% – стверджують, що переважно або завжди читають етикетку зі складом продуктів перед першою покупкою**. Водночас, з них **25% говорять, що роблять це завжди**. Також потрібно враховувати, що, беручи до уваги соціальну схвалюваність цього питання, цей показник завищений і в реальності менше респондентів удаються до таких дій.

Діаграма 2.2.1

Чи читаєте Ви етикетки на продуктах щодо їхнього складу перед першою купівлею певного виду продуктів? *(n=2006)*

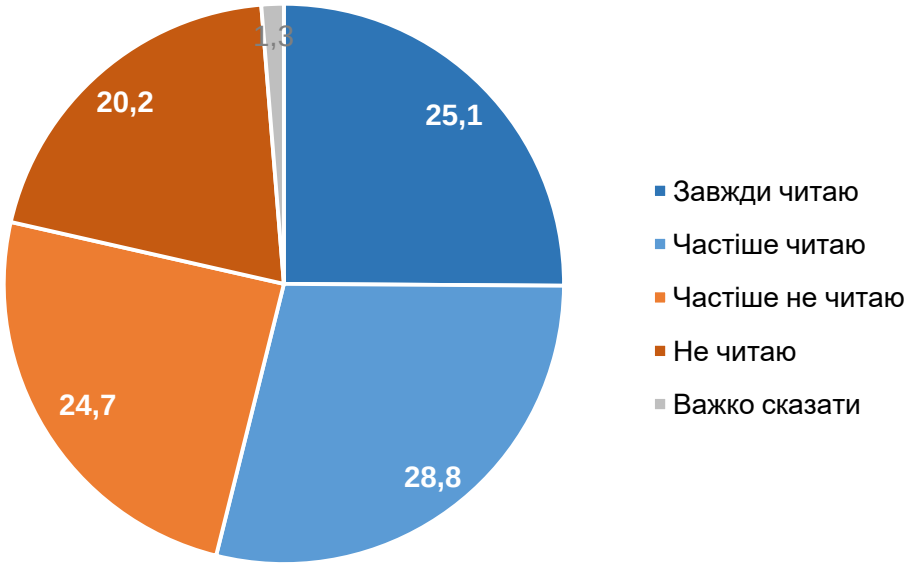

У Таблиці 2.2.1 дані наведені в розрізі окремих соціально-демографічних категорій населення. Частіше говорять про перевірку складу жінки та респонденти з кращою освітою.

Таблиця 2.2.1

Чи читаєте Ви етикетки на продуктах щодо їхнього складу перед першою купівлею певного виду продуктів? *(% серед респондентів відповідної соціально-демографічної категорії)*

100% у *рядку*	Завжди так	Частіше так	Частіше ні	Ні	Важко сказати
Регіон					
Західний (n=361)	21.8	29.1	28.3	19.9	1.0
Центральний (n=752)	28.1	29.6	23.6	17.9	0.9
Південний (n=541)	26.1	28.5	22.1	21.0	2.4
Східний (n=352)	22.6	26.9	24.9	24.7	0.9
Стать					
Чоловік (n=899)	21.4	25.4	28.4	23.8	0.9
Жінка (n=1107)	28.1	31.6	21.6	17.1	1.6
Вік					
18-29 років (n=315)	18.5	32.8	33.8	14.6	0.2
30-39 років (n=400)	28.9	32.7	23.8	14.5	0.1
40-49 років (n=324)	28.3	24.1	23.7	21.6	2.3
50-59 років (n=401)	24.4	32.1	20.0	22.3	1.3
60-69 років (n=343)	25.3	29.0	21.3	22.2	2.1
70+ років (n=223)	24.3	19.0	25.1	29.4	2.2
Тип населеного пункту					
Село (n=434)	21.3	28.8	26.0	22.8	1.1
СМТ / місто до 20 тис. (n=275)	22.1	30.5	28.4	17.3	1.7
Місто 20-99 тис. (n=277)	29.0	25.5	20.0	24.0	1.5
Місто 100 тис. і більше (n=1020)	27.7	29.2	23.8	17.9	1.3
Освіта					
Неповна середня і нижче (n=95)	17.0	18.9	27.7	30.1	6.4
Повна середня (n=364)	20.0	21.8	26.5	30.8	1.0
Середня спеціальна (n=529)	23.8	28.8	23.8	22.1	1.5
Вища (n=996)	28.0	32.8	24.8	13.7	0.7

РОЗДІЛ ІІІ. ВПЛИВ ПРОДУКТІВ, ЩО МІСТЯТЬ ТРАНСЖИРИ, НА ЗДОРОВ'Я. ОБМЕЖЕННЯ ВМІСТУ ТРАНСЖИРІВ

Абсолютна більшість респондентів (82%) вважають, що вживання продуктів з трансжирами призводить до серцево-судинних захворювань, і також абсолютна більшість (82%) підтримують запровадження обмежень вмісту трансжирів у харчових продуктах.

Серед респондентів, які найчастіше вживають такі продукти (хоча б 1 вид не рідше 3-5 днів на тиждень), показники досить подібні: 79.5% вважають вплив на здоров'я негативним, а 80.5% виступають за законодавче обмеження вмісту.

Діаграма 3.1

а. Чи вважаєте Ви, що вживання продуктів із вмістом трансжирів може призводити до серцево-судинних захворювань? *(n=2006)*

б. Чи підтримуєте Ви прийняття закону щодо обмеження вмісту трансжирів у харчових продуктах промислового виробництва? *(n=2006)*

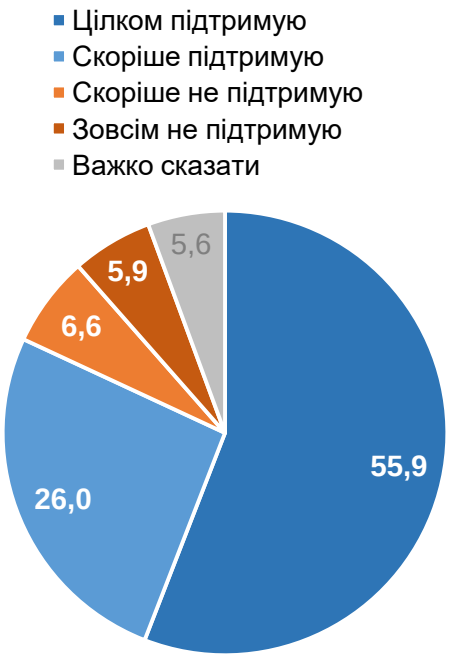

У Таблицях 3.1 дані наведені в розрізі окремих соціально-демографічних категорій населення. Загалом, абсолютна більшість усіх категорій визнають вплив продуктів з трансжирами на здоров'я і підтримують обмеження.

Таблиця 3.1

Чи вважаєте Ви, що вживання продуктів із вмістом трансжирів може призводити до серцево-судинних захворювань? / Чи підтримуєте Ви прийняття закону щодо обмеження вмісту трансжирів у харчових продуктах промислового виробництва? *(% серед респондентів відповідної соціально-демографічної категорії)*

% / середня кількість у *рядку*	Вплив на здоров'я					Обмеження вмісту				
	Так	Скоріше так	Скоріше ні	Ні	Важко сказати	Цілком підтримую	Скоріше підтримую	Скоріше не підтримую	Зовсім не підтримую	Важко сказати
Регіон										
Західний (n=361)	49.1	33.5	5.1	4.6	7.6	53.5	26.6	7.8	5.9	6.2
Центральний (n=752)	53.6	29.8	5.7	5.0	6.0	60.1	25.1	4.5	4.9	5.3
Південний (n=541)	50.4	32.6	4.4	4.9	7.8	55.4	24.6	9.0	6.3	4.8
Східний (n=352)	54.9	22.7	7.2	6.3	8.9	51.1	29.7	5.2	7.5	6.6
Стать										
Чоловік (n=899)	43.4	33.9	7.7	5.6	9.4	51.6	26.8	8.7	6.0	7.0
Жінка (n=1107)	58.7	27.6	3.6	4.5	5.6	59.5	25.4	4.8	5.8	4.5
Вік										
18-29 років (n=315)	37.6	41.0	9.7	6.2	5.5	45.1	38.2	8.9	4.3	3.5
30-39 років (n=400)	48.8	33.7	7.3	4.2	6.1	54.7	30.4	4.7	3.8	6.5
40-49 років (n=324)	53.7	29.1	5.3	5.0	6.9	56.3	24.4	8.0	5.3	5.9
50-59 років (n=401)	54.0	27.5	5.1	6.3	7.1	56.9	23.7	7.1	6.4	5.8
60-69 років (n=343)	61.1	24.9	1.8	5.0	7.1	64.9	18.6	4.2	6.5	5.8
70+ років (n=223)	59.0	23.7	1.6	3.2	12.5	59.8	17.0	6.5	10.5	6.2
Тип населеного пункту										
Село (n=434)	50.1	31.0	5.3	5.8	7.9	52.2	25.8	7.1	8.8	6.2
СМТ / місто до 20 тис. (n=275)	50.2	32.3	4.2	6.2	7.0	59.4	25.9	6.3	4.5	3.9
Місто 20-99 тис. (n=277)	54.5	26.1	5.6	7.0	6.8	62.5	19.4	5.9	7.0	5.2
Місто 100 тис. і більше (n=1020)	52.8	30.8	5.8	3.7	7.0	55.9	28.0	6.5	3.8	5.8
Освіта										
Неповна середня і нижче (n=95)	48.2	21.7	8.5	10.0	11.6	40.3	19.4	8.9	17.4	14.0
Повна середня (n=364)	53.6	27.8	3.4	8.2	7.1	50.7	27.3	7.6	8.0	6.4
Середня спеціальна (n=529)	53.3	27.7	5.1	5.6	8.4	57.0	23.1	5.8	7.1	7.0
Вища (n=996)	51.2	33.6	6.2	3.0	5.9	58.8	27.8	6.5	3.3	3.6

ДОДАТОК А. СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПРОФІЛЬ РЕСПОНДЕНТІВ ВИБІРКИ В ЦІЛОМУ І ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЙ

Таблиця А1

Соціально-демографічний профіль респондентів вибірки в цілому і респондентів окремих регіонів

100% у *стовпчику*	Україна в цілому (n=2006)	Західний (n=361)	Централь-ний (n=752)	Південний (n=541)	Східний (n=352)
Регіон					
Західний	26.7	---	---	---	---
Центральний	34.3	---	---	---	---
Південний	24.7	---	---	---	---
Східний	14.2	---	---	---	---
Стать					
Чоловік	45.3	46.2	44.9	45.0	45.1
Жінка	54.7	53.8	55.1	55.0	54.9
Вік					
18-29 років	17.3	19.5	16.8	16.6	15.4
30-39 років	20.2	20.4	20.0	20.3	19.9
40-49 років	17.5	17.4	17.6	17.5	17.1
50-59 років	17.0	17.0	16.9	17.1	16.9
60-69 років	15.2	13.7	15.1	16.4	16.0
70+ років	12.9	12.0	13.6	12.1	14.7
Тип населеного пункту					
Село	32.9	49.7	31.0	25.4	19.1
СМТ / місто до 20 тис.	11.7	10.5	10.9	12.5	14.1
Місто 20-99 тис.	11.8	9.5	11.8	9.1	21.2
Місто 100 тис. і більше	43.6	30.3	46.3	52.9	45.6
Освіта					
Неповна середня і нижче	5.1	5.0	5.5	4.7	5.4
Повна середня	18.4	17.2	17.0	21.2	19.2
Середня спеціальна	26.1	25.5	24.7	26.7	29.9
Вища	48.9	51.0	51.6	45.4	44.6
Важко сказати / Відмова	1.4	1.3	1.2	2.0	0.9

Таблиця А2

Соціально-демографічний профіль респондентів за статтю, віком і типом населеного пункту

100% у *стовпчику*	Стать		Вік						Тип населеного пункту			
	Чоловік (n=899)	Жінка (n=1107)	18-29 років (n=315)	30-39 років (n=400)	40-49 років (n=324)	50-59 років (n=401)	60-69 років (n=343)	70+ років (n=223)	Село (n=434)	СМТ / місто до 20 тис. (n=275)	Місто 20-99 тис. (n=277)	Місто 100 тис. і більше (n=1020)
Регіон												
Західний	27.3	26.3	30.2	27.0	26.7	26.8	24.2	24.7	40.4	24.1	21.4	18.6
Центральний	34.0	34.6	33.4	34.0	34.7	34.2	34.1	36.0	32.3	32.1	34.1	36.5
Південний	24.5	24.8	23.7	24.9	24.7	24.9	26.8	23.1	19.0	26.6	19.0	30.0
Східний	14.2	14.3	12.7	14.0	13.9	14.2	15.0	16.2	8.2	17.3	25.4	14.9
Стать												
Чоловік	---	---	51.3	50.4	48.4	45.4	41.4	29.5	46.4	41.6	44.9	45.5
Жінка	---	---	48.7	49.6	51.6	54.6	58.6	70.5	53.6	58.4	55.1	54.5
Вік												
18-29 років	19.6	15.4	---	---	---	---	---	---	18.9	15.9	9.9	18.4
30-39 років	22.4	18.3	---	---	---	---	---	---	17.7	18.3	19.4	22.7
40-49 років	18.7	16.5	---	---	---	---	---	---	16.9	19.3	18.5	17.1
50-59 років	17.0	17.0	---	---	---	---	---	---	17.2	16.4	18.1	16.7
60-69 років	13.8	16.2	---	---	---	---	---	---	14.8	18.3	18.6	13.6
70+ років	8.4	16.7	---	---	---	---	---	---	14.4	11.8	15.6	11.4
Тип населеного пункту												
Село	33.8	32.3	36.1	29.0	31.9	33.4	32.2	36.6	---	---	---	---
СМТ / місто до 20 тис.	10.7	12.4	10.7	10.6	12.9	11.2	14.1	10.6	---	---	---	---
Місто 20-99 тис.	11.8	11.9	6.8	11.4	12.5	12.6	14.5	14.3	---	---	---	---
Місто 100 тис. і більше	43.8	43.4	46.4	49.0	42.7	42.8	39.2	38.5	---	---	---	---
Освіта												
Неповна середня і нижче	5.9	4.5	2.7	5.2	9.2	6.9	2.8	3.2	8.3	6.4	4.4	2.6
Повна середня	18.1	18.7	16.4	14.4	17.1	19.7	21.8	23.3	24.4	19.6	17.6	13.7
Середня спеціальна	23.4	28.4	21.1	14.4	26.1	33.6	35.1	31.0	30.1	29.4	28.7	21.6
Вища	50.9	47.2	58.8	63.9	45.7	39.2	38.6	41.3	34.8	43.0	48.7	61.3
Важко сказати / Відмова	1.7	1.2	0.8	2.1	1.9	0.6	1.7	1.2	2.4	1.6	0.6	0.8

Соціально-демографічний профіль респондентів за освітою

100% у *стовпчику*	Освіта			
	Неповна середня і нижче (n=95)	Повна середня (n=364)	Середня спеціальна (n=529)	Вища (n=996)
Регіон				
Західний	25.8	25.0	26.1	27.9
Центральний	36.8	31.7	32.4	36.2
Південний	22.5	28.4	25.3	22.9
Східний	14.9	14.9	16.3	13.0
Стать				
Чоловік	51.8	44.5	40.5	47.1
Жінка	48.2	55.5	59.5	52.9
Вік				
18-29 років	9.2	15.4	14.0	20.8
30-39 років	20.2	15.8	11.1	26.3
40-49 років	31.4	16.2	17.4	16.3
50-59 років	22.8	18.2	21.8	13.6
60-69 років	8.4	17.9	20.3	12.0
70+ років	8.0	16.4	15.3	10.9
Тип населеного пункту				
Село	53.3	43.8	38.0	23.4
СМТ / місто до 20 тис.	14.5	12.4	13.1	10.3
Місто 20-99 тис.	10.1	11.3	13.0	11.8
Місто 100 тис. і більше	22.1	32.5	36.0	54.5
Освіта				
Неповна середня і нижче	---	---	---	---
Повна середня	---	---	---	---
Середня спеціальна	---	---	---	---
Вища	---	---	---	---
Важко сказати / Відмова	---	---	---	---